

УДК 35:328.185

Поплавський Андрій Анатолійович,
аспірант кафедри публічного адміністрування, Міжрегіональна Академія управління персоналом, м. Київ, 04074, проспект Правди, 5-б, к. 40, тел.: (067) 509 65 56, e-mail: andrey-sistema@ukr.net

ORCID: 0000-0002-5384-1706

Поплавский Андрей Анатольевич,
аспирант кафедры публичного администрирования, Межрегиональная Академия управления персоналом, г. Киев, 04074, проспект Правды, 5-б, к. 40, тел.: (067) 509 65 56, e-mail: andrey-sistema@ukr.net

ORCID: 0000-0002-5384-1706

Poplavskiy Andriy Anatolievich,
postgraduate student of the Department of Public Administration, Interregional Academy of Personnel Management, Kyiv, 04074, Prospect Pravdy, 5-b, sq. 40, tel.: (067) 509 65 56, e-mail: andrey-sistema@ukr.net

ORCID: 0000-0002-5384-1706

DOI: 10.32689/2617-2224-2018-15-5-210-219

СУЧАСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ ТА ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Анотація. Проаналізовано стан наукових напрацювань та міжнародних досліджень у сфері державного регулювання діяльності боротьби з корупцією та організованою злочинністю. Розглянуто основні детермінанти феномену корупції та чинники формування організованої злочинності з урахуванням сучасних досягнень у галузях філософії, соціології та права. Зроблено спробу систематизувати основні ознаки регулювання діяльності боротьби з корупцією та організованою злочинністю, що відрізняються агрегуванням рейтингів корупційності, що пропонуються Індексом глобальної конкурентоспроможності. Проаналізовано стан законодавчої бази, позитивну і негативну динаміку впровадження проголошених у державі реформ та механізмів державного регулювання діяльності боротьби з корупцією та організованою злочинністю. Акцентовано увагу на тому, що попри позитивні зрушення у регулюванні діяльності боротьби з корупцією та організованою злочинністю

існує ряд проблем, які потребують контролю як з боку держави, так і громадськості. Розглянуто проблеми виконання Державної програми з реалізації антикорупційної стратегії, яка є надійним політичним документом, однак не має окремого бюджету, а разом з тим антикорупційні установи мають значні бюджетні асигнування, а підтримка донорів також допомагає реалізації.

Проаналізовано стан і джерела зародження організованої злочинності в Україні. Спираючись на дані, оприлюднені у вітчизняних та міжнародних дослідженнях, присвячених діяльності по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю, встановлено, що важливим аспектом боротьби з організованою злочинністю є викорінення корупції. Тому боротьба з корупцією повинна бути всеохоплюючою.

Розглянувши складові антикорупційної політики, дійдемо висновку, що найважливішим завданням для України зараз є забезпечення стабільності інституційної структури та посилення антикорупційних зусиль, які постійно підриває правляча еліта, активізація інститутів громадськості, їх участь у міжнародних моніторингах та наглядовій місії за інститутами антикорупційної політики в Україні.

Ключові слова: корупція, механізми протидії корупції, протидія корупції, антикорупційне законодавство, НАБУ, громадський контроль.

СОВРЕМЕННЫЙ ПОТЕНЦИАЛ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БОРЬБЫ С КОРРУПЦИЕЙ И ОРГАНИЗОВАННОЙ ПРЕСТУПНОСТЬЮ

Аннотация. Проанализировано состояние научных разработок и международных исследований в сфере государственного регулирования деятельности по борьбе с коррупцией и организованной преступностью. Рассмотрены основные детерминанты феномена коррупции и факторы формирования организованной преступности с учетом современных достижений в области философии, социологии и права. Сделана попытка систематизировать основные признаки регулирования деятельности по борьбе с коррупцией и организованной преступностью, отличающиеся агрегированием рейтингов коррупционности, предлагаемых Индексом глобальной конкурентоспособности. Проанализировано состояние законодательной базы, положительная и отрицательная динамика механизмов государственного регулирования деятельности по борьбе с коррупцией и организованной преступностью. Акцентируется внимание на том, что несмотря на положительные сдвиги в регулировании деятельности по борьбе с коррупцией и организованной преступностью существует ряд проблем, требующих контроля как со стороны государства, так и со стороны общественности. Рассмотрены проблемы выполнения Государственной программы по реализации антикоррупционной стратегии, которая является надежным политическим документом, однако не имеет отдельного бюджета, но вместе с тем антикоррупционные учреждения имеют значительные бюджетные ассигнования, помогает реализации и поддержки доноров.

Проанализировано состояние и источники зарождения организованной преступности в Украине. Ссылаясь на данные, обнародованные в отечественных и международных исследованиях, посвященных деятельности по борьбе с коррупцией и организованной преступностью, установлено, что важным аспектом борьбы с организованной преступностью является искоренение коррупции. Поэтому борьба с коррупцией должна быть всеобъемлющей.

Рассмотрев составляющие антикоррупционной политики, приходим к выводу, что важнейшей задачей для Украины сейчас является обеспечение стабильности институциональной структуры и усиление антикоррупционных усилий, которые постоянно подрывает правящая элита, активизация институтов общественности, их участие в международных мониторингах и наблюдательной миссии за институтами антикоррупционной политики в Украине.

Ключевые слова: коррупция, механизмы противодействия коррупции, противодействие коррупции, антикоррупционное законодательство, НАБУ, общественный контроль.

MODERN POTENTIAL OF THE STATE REGULATION OF THE ACTIVITY OF COMBATING CORRUPTION AND ORGANIZED SUSTAINABILITY

Abstract. The article analyzes the state of scientific developments and international research in the field of state regulation of the fight against corruption and organized crime. The main determinants of the phenomenon of corruption and factors of the formation of organized crime are considered in the light of modern advances in the fields of philosophy, sociology and law. An attempt was made to systematize the main features of the regulation of the fight against corruption and organized crime, which differ in aggregating the corruption ratings offered by the Global Competitiveness Index. The state of the legislative base, the positive and negative dynamics of the state regulation mechanisms of the fight against corruption and organized crime activity are analyzed. The problems of implementation of the State Anti-Corruption Strategy Implementation Program, which is a reliable political document, but does not have a separate budget, are considered, and at the same time anti-corruption institutions have significant budget allocations, and support of donors also helps to implement.

The state and sources of the origin of organized crime in Ukraine are analyzed. Based on data published in domestic and international studies on anti-corruption and organized crime, it has been established that eradicating corruption is an important aspect of the fight against organized crime. Therefore, the fight against corruption should be comprehensive.

Considering the components of anticorruption policy, we conclude that the most important task for Ukraine now is to ensure the stability of the institutional structure and strengthen anti-corruption efforts that constantly undermine the ruling elite, the activation of public institutions, their participation in international monitoring and the monitoring mission of the institutes of anticorruption policy in Ukraine.

Keywords: corruption, mechanisms of counteraction to corruption, counteraction to corruption, anti-corruption legislation, NABU, public control.

Постановка проблеми. В умовах сучасного розвитку української економіки все сильнішим і більш значущим стає вплив корупції на режим законності в державі, що призводить до обмеження прав і законних інтересів фізичних і юридичних осіб, зниження ефективності системи публічного управління, розвитку монополізації в економіці, і, як наслідок, серйозної шкоди завдається моральним засадам суспільства. При цьому закономірності, що характеризують сутність корупції та організованої злочинності, її виникнення і розвиток, зумовлюють необхідність застосування спеціалізованих механізмів її запобігання.

Незважаючи на досягнення, рівень корупції в Україні залишається дуже високим. Боротьба з корупцією, особливо проти посадовців високого рівня, зустрічається з величезним опором, а довіра до Уряду в останні роки ще більше зменшилася. Проте найважливішим завданням для України зараз є забезпечення стабільності інституційної структури та посилення антикорупційних зусиль, які постійно підриває правляча еліта. Нещодавні заходи, спрямовані на запобігання антикорупційної активності, є тривожними. Існує потреба в забезпеченні умов для відкритої і повної участі громадянського суспільства в розробленні та моніторингу антикорупційної політики.

Аналіз останніх публікацій за проблематикою. Механізми дер-

жавного регулювання діяльності боротьби з корупцією та організованою злочинністю є однією з найобговорюваніших тем серед державотворців та науковців у багатьох державах світу. Україна стала на шлях впровадження антикорупційних заходів у 2014 р. і на сучасному етапі науково-теоретичне обґрунтування сучасних підходів до визначення природи корупції та державно-управлінської діяльності боротьби з нею та організованою злочинністю знайшло своє відображення у працях таких вітчизняних та зарубіжних науковців, як Е. Демський, А. Каздим, Г. Кохан, Ю. Кузубков, Є. Логінов, М. Мельник, Р. Сенін, А. Сухаренко, О. Терещук.

Метою статті є аналіз стану наукових напрацювань та міжнародних досліджень у сфері державного регулювання діяльності боротьби з корупцією та організованою злочинністю, виявлення основних детермінант та чинників феномену корупції з урахуванням сучасних досягнень у галузях філософії, соціології та права

Виклад основного матеріалу дослідження. Після Революції Гідності, яка багато в чому була спровокована ендемічною корупцією в Україні, з метою створення системи протидії корупції в Україні розроблено та впроваджено цілий комплекс законодавчих заходів. Прийнятий 14 жовтня 2014 р. пакет антикорупційних законів (так звана антикорупційна реформа), розроблений за

участі громадськості та міжнародних неурядових організацій, супроводжувався до його ухвалення адекватним і демократично налаштованим громадським контролем. Ідеться про Закони України, спрямовані на протидію злочинності та корупції: “Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки” № 1699VII [1]; “Про Національне антикорупційне бюро України” № 1698VII [2]; “Про запобігання корупції” № 1700VII (набрав чинності 26 квітня 2015 р.) [3]; “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб та публічних діячів” № 1701VII [4].

Крім того, Указом Президента України від 14 жовтня 2014 р. № 808/2014 створено Національну раду з питань антикорупційної політики як дорадчий орган при Президентові України [5], діяльність якої спрямована на повноцінне й ефективне виконання нею своїх конституційних повноважень у зазначеній сфері. Окремі механізми протидії злочинності та корупції регламентуються у Законах “Про прокуратуру” № 1697VII (набрав чинності 15 липня 2015 р.) [6], “Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо невідворотності покарання за окремі злочини проти основ національної безпеки та корупційні злочини” (закон про заочне засудження) [7], “Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового зни-

щення” (набрав чинності 6 лютого 2015 р.) [8], “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення діяльності Національного антикорупційного бюро України та Національного агентства з питань запобігання корупції” від 12 лютого 2015 р. [9].

Безпрецедентна прозорість, досягнута в деяких галузях з використанням сучасних інструментів, є ще одним ключовим аспектом поточних антикорупційних реформ в Україні, що включає розкриття інформації про електронні активи, електронні закупівлі, відкриття державних реєстрів та надання широкого кола наборів, представлених у форматі відкритих даних.

Необхідно зазначити, що участь громадських інститутів у просуванні антикорупційних реформ є надзвичайно важливою, а міжнародне співтовариство підтримує антикорупційну боротьбу в Україні. Формування законодавчої, політичної та інституційної основи боротьби та запобігання корупції впровадження різних ініціатив прозорості є головними досягненнями в Україні. Однак існує необхідність у коригуванні та підтримці цього напрямку.

На нашу думку, Україна ще не твердо зарекомендувала себе на шляху сталого антикорупційного реформування, але, безумовно, на правильному шляху. Однак політична воля Уряду по справжньому боротися з корупцією серйозно піддається сумніву. Витривалість, наполегливість та повне визначення антикорупційної боротьби українського суспільства загалом матиме вирішальне значення в найближчі роки.

Державна програма з реалізації антикорупційної стратегії є надійним політичним документом. Вона не має окремого бюджету, але антикорупційні установи мають значні бюджетні асигнування, а підтримка донорів також допомагає реалізації. Нещодавно були прийняті звіти щодо реалізації Державної програми та Стратегії. Однак Уряд, або Парламент відповідно до закону не здійснюють систематичний контроль за ходом виконання. Дві третини заходів Державної програми були реалізовані. Невиконані заходи головним чином пов'язані з підвищенням обізнаності щодо боротьби з корупцією. Мусимо констатувати, що реалізація Державної програми була найбільш складною, коли йшлося про інтереси Президента та правлячої еліти.

Позаяк, з деякими затримками Україна розпочала діяльність з координації та попередження антикорупційної політики, створивши Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК). Маючи широкий мандат, значний бюджетний і кадровий потенціал, НАЗК із сприятливого фінансування є важливою інституцією, яка може відіграти важливу роль в антикорупційній інфраструктурі України. Проте на даний час агентство стикається із серйозними проблемами, починаючи від спроб маніпулювати вибором своїх членів, відмовитися від законодавства, необхідного для його функціонування, до політичного втручання у його роботу. Значним досягненням стало створення та фінансування НАЗК за короткий проміжок часу та забезпечення його функціонування в більшості своїх функцій. Зазначимо,

що необхідними є подальші заходи для посилення підрозділів та посадових осіб з питань протидії корупції, їхньої ролі та забезпечення ефективної координації, надання допомоги та методологічного керівництва НАЗК.

Водночас було створено Національну раду з питань антикорупційної політики (Національна рада) та проведено кілька зустрічей. Проте вона не має підтримки влади і залишається пасивною, що, своєю чергою, впливає на загальні результати виконання Державної програми. Помітною є відсутність координації та взаємодії між Національною радою та НАЗК.

Парламент України відіграє важливу роль в антикорупційній політиці, а діючий Комітет по боротьбі з корупцією демонструє активність у діяльності.

Повертаючись до питання участі громадських інститутів у моніторингу та контролі за виконанням Державної програми, зауважимо про наступне. Нещодавно було створено Громадську раду при НАЗК, проте її робота та ефективність ще не перевірені. Громадські організації провели альтернативний моніторинг та опублікували тіньові звіти. Відповідно до оприлюднених даних Україні пропонується завершити розроблення заходів, які все ще розглядаються, і розробити нову антикорупційну стратегію з широкою та значущою участю зацікавлених сторін на основі аналізу впровадження попередніх політичних документів, наявних опитувань та оцінок ситуації з корупцією в країні. Методологія стандартизованого опитування щодо корупції та перше дослідження, про-

ведене на його основі, є бажаним кроком розвитку.

Попри явні позитивні зрушення, корумпованість українських чиновників провокує розвиток організованої злочинності. Метою організованих злочинних співтовариств є отримання максимальних доходів, збагачення в особливо великих розмірах. Тому дрібні й випадкові “джерела доходів” організовані спільноти зазвичай не цікавлять [10, с. 112].

Українські кримінологи відзначають: “Для організованої злочинності характерні чіткість визначення перспективних напрямів розвитку галузей господарства, структур бізнесу і швидкість реагування на зміни економічної, соціальної та політичної кон’юнктури” [11, с. 76].

Ескаляція організованої злочинності у світі сьогодні є однією з основних загроз світової безпеки. Про серйозність цього явища чимало говорилося і на Конгресі ООН з попередження злочинності та кримінального правосуддя. На думку його учасників, процеси глобалізації та інтеграції утворили нові можливості для злочинних організацій, які використовують їх для розширення своєї діяльності. Вони стали вільніше використовувати легальну економіку для приховування своїх дій, швидкого перекладу і відмивання доходів. Застосовуючи новітні інформаційні технології, вони мають можливість підтримувати зв’язок й узгоджувати свої дії, незважаючи на державні кордони [12, с. 37].

Організована злочинна діяльність, особливо в економічній сфері, практично повністю глобалізована. Механізми вилучення доходів зло-

чинним чином все частіше набувають міжрегіонального і міжнародного характеру, реалізуючись на території одразу кількох країн [13, с. 36].

Глобалізація розкрила нові форми транснаціональної злочинності, наприклад, незаконну міграцію. За оцінкою експертів ООН, незаконна міграція щорічно приносить дохід у валовому обчисленні майже 7 млрд дол. США. Незаконна міграція загалом дестабілізує обстановку в державі [14, с. 81].

Важливим аспектом боротьби з організованою злочинністю є викорінення корупції. Тому боротьба з корупцією повинна бути всеохоплюючою. За даними Генеральної прокуратури за 2017 р. в Україні показники організованої злочинності зросли в 1,6 рази [15].

Фахівцями Всесвітнього економічного форуму [16] складено рейтинг впливу організованої злочинності на бізнес в країнах світу. Україна із загальною оцінкою 3,9 займає 113 місце в списку з 137 країн. Поруч з нашою країною в рейтингу: держави Південної, Латинської Америки й Африки. Замикають рейтинг Сальвадор, Гондурас і Венесуела.

Виходячи із сучасної кримінальної обстановки, законодавство по боротьбі з організованою злочинністю постійно удосконалювалося. Було прийнято Закон України “Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю” [17] в редакції від 5 січня 2017 р. Національна поліція України анонсувала створення підрозділу по боротьбі з організованою злочинністю. Однак ці кроки є недостатніми й потребують подальшого законодавчого вре-

гулювання та контролю з боку громадськості.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Мусимо констатувати той факт, що організована злочинність є однією з найсерйозніших проблем сучасного суспільства. Діяльність організованих злочинних угруповань безпосередньо спрямована проти підвалин державності і суспільної безпеки та в переважній більшості породжується корупційними чинниками. Виходячи з цього, необхідним є:

1. Визначати й аналізувати нові форми організованої злочинності, формулювати цілі та пріоритетні напрями правоохоронної діяльності.

2. Державна політика по боротьбі з організованою злочинністю на різних рівнях має бути єдиною незалежно від регіонального компонента, особливо в умовах децентралізації.

3. Державна влада повинна здійснювати економічне і матеріально-технічне оснащення правоохоронної діяльності, виробляти інформаційно-аналітичну та науково-дослідну політику в сфері протидії організованій злочинності.

5. Зміцнення міжнародно-правової бази боротьби з організованою злочинністю має йти шляхом уніфікації норм національного законодавства держав у цій сфері.

Пропонуємо також основні напрями залучення громадських організацій для реалізації заходів щодо попередження корупції та боротьби з організованою злочинністю:

- аналіз ситуації і вироблення рекомендацій органам влади та структур громадянського суспільства;

- створення нових інститутів: центрів громадянської освіти, центрів публічної політики;

- побудова антикорупційних мереж;

- контроль доступу до інформації;

- підтримка незалежних ЗМІ;

- вплив на владу для забезпечення її прозорості (насамперед — прозорий бюджет, прозорий виборчий процес, прозорі процедури);

- громадська участь у процесі підготовки, прийняття та контролю виконання владних рішень через громадські ради, громадську експертизу;

- впровадження кодексів корпоративної етики для бізнесменів і органів влади;

- громадська законодавча експертиза та моніторинг законодавства;

- правова допомога і захист;

- впровадження інституту регіонального омбудсмена.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України “Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки” [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1699-18>
2. Закон України “Про Національне антикорупційне бюро України” [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>
3. Закон України “Про запобігання корупції” [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
4. Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб та

- публічних діячів” [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1701-18>
5. Указ Президента України “Про Національну раду з питань антикорупційної політики” [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/808/2014>
 6. Закон України “Про прокуратуру” [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1697>
 7. Закон України “Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо невідворотності покарання за окремі злочини проти основ національної безпеки, громадської безпеки та корупційні злочини” [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1689-18>
 8. Закон України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>
 9. Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення діяльності Національного антикорупційного бюро України та Національного агентства з питань запобігання корупції” [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/198-19>
 10. *Основы борьбы с организованной преступностью: монография* / [О. И. Коннов и др.]; под ред. В. С. Овчинской, В. Е. Еминова, Н. П. Яблокова. — М., 2006. — 400 с.
 11. Коваленко О. І., Філонов В. П. Курс лекцій з кримінології та профілактики злочинності. — Донецьк, 1995. — 592 с.
 12. Сухаренко А. Н. Протидія транснаціональної організованої злочинності: стан і проблеми // Міжнар. публічне і приватне право, 2007. — № 2. — С. 37–38.
 13. Логінов Є. Боротьба з організованою злочинністю: міжнародний аспект // Законність. — 2008. — № 7. — С. 36–39.
 14. Нізматуллін Р. В. Міжнародне співробітництво держав у боротьбі з організованою злочинністю: історія і сучасність // Міжнар. та нац. пробл. боротьби з організованою злочинністю: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 12–13 квіт. 2007 р. — Ч. 1 / [за заг. ред. Ф. Б. Мухаметшин]. — Х., 2007. — С. 78–88.
 15. ГПУ: в Україні показатели оргпреступности выросли почти вдвое [Электронный ресурс]. — Режим доступу: http://protokol.com.ua/ua/gpu_v_ukraine_pokazateli_orgprestupnosti_virosli_pochti_vdvoe/
 16. *Global-competitiveness-index-2017-2018* [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-index-2017-2018/competitiveness>
 17. Закон України “Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю” [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3341-12>

REFERENCES

1. *The Verkhovna Rada of Ukraine* (2014), The Law of Ukraine “On the Principles of State Anti-Corruption Policy in Ukraine (Anticorruption Strategy) for 2014–2017”, available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1699-18>
2. *The Verkhovna Rada of Ukraine* (2014), The Law of Ukraine “About the National Anti-Corruption Bureau

- of Ukraine”, available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>
3. *The Verkhovna Rada of Ukraine* (2015), The Law of Ukraine “On Preventing of Corruption”, available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
 4. *The Verkhovna Rada of Ukraine* (2014), The Law of Ukraine “On Amendments to the Criminal and Criminal Procedural Codes of Ukraine Regarding the Inevitability of Punishment for Certain Crimes Against the Fundamentals of National Security, Public Security and Corruption Crimes”, available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1689-18>
 5. *The President of Ukraine* (2015), The order of Ukraine “About the National Anti-Corruption Policy Council”, available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/808/2014>
 6. *The Verkhovna Rada of Ukraine* (2015), The Law of Ukraine “About the prosecutor’s office”, available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>
 7. *The Verkhovna Rada of Ukraine* (2014), The Law of Ukraine “On Amendments to the Criminal and Criminal Procedural Codes of Ukraine Regarding the Inevitability of Punishment for Certain Crimes Against the Fundamentals of National Security, Public Security and Corruption Crimes”, available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1689-18>
 8. *The Verkhovna Rada of Ukraine* (2015), The Law of Ukraine “On Preventing of Corruption”, available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
 9. *The Verkhovna Rada of Ukraine* (2015), The Law of Ukraine “About the introduction of the law to the active legislative acts of Ukraine. Schodo zabezpechennya diyalosti National Anti-Corruption Bureau of Ukraine National Agency of the Power of Conservation of Corruption”, available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/198-19>
 10. *Konnov O. I.* (2006), *Osnovy borotby z orhanizovanoi zlochynnistiu: monohrafiia* [Fundamentals of Combating Organized Crime: A Monograph], Moskva, Russia.
 11. *Kovalenko O. I., Filonov V. P.* (1995), *Kurs lektsii z kryminolohii ta profilaktyky zlochynnosti* [Course of lectures on criminology and crime prevention], Donetsk, Ukraine.
 12. *Sukharenko A. N.* (2007), “Countering Transnational Organized Crime: State and Problems”, *Mizhnarodne publichne i pryvatne pravo*, vol. 2, p. 37–38.
 13. *Lohinov Y.* (2008), “Fighting Organized Crime: An International Aspect”, *Zakonnist*, vol. 7, p. 36–39.
 - Nihmatullin R.V.* (2007), “International cooperation of states in the fight against organized crime: history and modern times”, *Mizhnarodni ta natsionalni problemy borotby z orhanizovanoi zlochynnistiu: materialy mizhnar. nauk.-prakt. konf.* [International and national problems of the fight against organized crime: international materials. science-practice conf], Kharkiv, Ukraine, p. 78–88.
 14. *The GPU* “In Ukraine, the indicators of organized crime almost doubled”, available at: http://protokol.com.ua/ua/gpu_v_ukraine_pokazateli_organizovanoi_zlochynnosti_virosli_pochti_vdvoe/
 15. *Global-competitiveness-index-2017-2018* [Online]: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-index-2017-2018/competitiveness>
 16. *The Verkhovna Rada of Ukraine* (1993), The Law of Ukraine “On the Organizational and Legal Foundations of Combating Organized Crime”, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3341-12>